

Становище

от проф. д-р Жанета Стойкова Добрева, д. н.

Тракийски университет, Стара Загора

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор” по професионално направление 1.2. Педагогика, на тема: **„Академичната адаптация на чуждестранните студенти медици чрез преподаването на български език ”**, на Ивелина Венциславова Ангелова докторант в Тракийски университет, Педагогически факултет, Катедра „Педагогически и социални науки”.

Становището за дисертационния труд, което представям, е изградено на базата на оценка относно актуалността и значимостта на изследователския проблем, научната и методологична обоснованост, обхвата и представителността на изследването, получените резултати и приносната му стойност за теорията и практиката.

1. Актуалност и значимост на изследователския проблем

Авторът на дисертационния труд Ивелина Ангелова е обосновала актуалността и значимостта на изследователския проблем от гледна точка на нарастващия интензитет на международните връзки и контакти, в т.ч. тези в полето на образованието. Докторантката изразява своето мнение, че сътрудничеството в рамките на образователното пространство се превръща в значима и актуална задача за множество страни по света, понеже обучението на младежта и подготовка на младите професионални кадри играе съществена роля в процеса на духовното сближаване на народите в условията на задълбочаващата се интеграция на световното съобщество. Авторът разглежда процесът на адаптация на чуждестранните студенти от социален, социално- психологически и социо-културен аспект и според нея. проблемът за социална адаптация на учебните мигранти излиза на преден план и се превръща в един от централните пунктове на научните спорове и дискусии. Според автора изследването на социокултурната и академичната адаптация

на чуждестранните студенти се диктува от необходимостта да се натрупат теоретични и практически знания, опит и практики, които да помогнат на българските университети да повишат конкурентноспособността си в сферата на международните образователни услуги.

Актуалността на избраната проблематика се засилва и от това немаловажно обстоятелство, че в България все още няма достатъчно проучвания, изясняващи проблемите, свързани с адаптацията на чуждестранните студенти.

II. Научна и методологична обосновааност на проблема

Дисертационният труд, съдържащ 317 страници, включващи и 7 приложения, е изграден на базата на използването на библиография, която обхваща 264 литературни източници, нормативни документи и интернет-ресурси, от които 218 на кирилица и 46 на латиница. В краткия анализ на дисертационния труд, който представям в своето становище, ще следвам неговата съдържателна структура.

В първа глава на дисертационния труд, наречена „**Теоретични предпоставки за адаптацията на личността на чуждестранния студент чрез образователното пространство на висшето училище**“ е направена обща характеристика на процеса на социализацията и са описани основни концепции, като за такива са приети възгледите на М. Хигинс и Емил Дюркем. Във връзка с разглеждания проблем са цитирани идеи на автори като Момов, Кон, Saks, Christopherson, Pettit, Brown и др. Засегнати са въпроси на адаптацията като социокултурен и психологически феномен. Разисквани са теми, свързани с :теоретичните и методологични основи на изследването на социалната адаптация на чуждестранни студенти; социалната адаптация като обект на научен анализ; педагогическия потенциал на комуникативното взаимодействие в процеса на социализация на личността на студента; проблеми на образователната адаптация на чуждестранните студенти в България; основни проблеми пред чуждестранните студенти в процеса на обучението им в български ВУЗ, влияещи върху тяхната адаптация; педагогическото общуване като основа за адаптация на чуждестранните студенти към обучението в българските

университети; национално-психологически особености на чуждестранните студенти в процеса на педагогическото общуване.

Втора глава е посветена на **Лингводидактичните особености на взаимодействието с чуждестранни студенти в процеса на педагогическото общуване** и са коментирани теми, отнасящи се до лингвистични параметри в механизмите на речевата комуникация; лингвистични параметри в механизмите на речевата комуникация; лингвистични проблеми на межкултурната комуникация; билингвизъм и диглосия; проблемът за първия и втория език, теории, модели и хипотези относно усвояването на втория език; мотивацията за изучаване на български език като чужд в условията на глобализацията и други по-частни въпроси.

Трета глава на дисертационен труд, от моя гледна точка съдържа най-ценната информация, получена по пътя на научното изследване. Тя е записана в съдържанието на дисертационния труд със заглавието «Анализ на резултатите от изследването», но не е посочена в текста на дисертацията. Споменатата глава започва с т. 3.1 Методология на изследването» на стр. 129 и веднага след това следва едно вътрешно заглавие „Методика и инструментариум за изучаване на академичната адаптация на чуждестранните студенти медици” без номерация. Едва по-късно на стр. 137 е записано вътрешно заглавие също без номерация „АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПЕДАГОГИЧЕСКОТО ИЗСЛЕДВАНЕ” и непосредствено след него е поставено подзаглавието ” 3.2. Анализ на резултатите от анкетата”. По нататък в текста на дисертационния труд се описват последователно резултатите от прилагането и на останалите тестове. Тази част от дисертационния труд считам , че има нужда от прецизиране при организацията и представянето на материала.

В съдържателен план последователно в текста са представени анализите на резултатите от използваните тестове, като след всеки анализ следват изводи и препоръки.

Във връзка с използването на анкета, съставена специално за целите на изследването както и на стандартизирани тестове, бих искала да отправя към докторантката следните въпроси:

1. По отношение на анкетата, създадена специално за целите на изследването : „ Какви научни принципи е следвала докторантката при съставянето на анкетата ?”

2. По отношение на използването на батерия от тестове : „ Какъв е бил научният критерий за подбор именно на тези тестове? „На какъв принцип е била определена последователността на използването им в хода на процедурата на изследването?“

III.Обхват и представителност на изследването. Резултати и интерпретация

В дисертационния труд се посочва , че са изследвани 117 студенти от I до V курс (включително), редовна форма на обучение, специалност Медицина, англоезично обучение в Тракийски университет, Медицински факултет – Стара Загора. По пол разделението на изследваните лица е: 60 жени и 57 мъже, сред които присъстват представители на следните 13 държави:

Направеното изследване има интересен замисъл, и обхваща напълно контингента на чуждестранни студенти в Медицински факултет на Тракийски университет Стара Загора, което представлява една пета от състава всички чуждестранни студенти по медицина в България. В този смисъл замисълът на дисертационния труд е перспективен и може да бъде апробиран и в останалите медицински факултети в Република България.

IV. Приносна стойност на научно-изследователския труд за теорията и практиката

От така описаните приноси в дисертационният труд на Ивелина Ангелова , приемам за значими за науката и практиката следните :

1. Представени са критерии и показатели, по които се провежда емпирично изследване и които сами по себе си представляват организирана таксономична система за социално-адаптационна компетентност.
2. Предложен е диагностичен инструментариум, разгърнат на нужното равнище при осъществяване на емпиричната част на изследването, при което методологичния комплекс обхваща широката измеримост на изследователския проблем.
3. Реализирано е изследване с развита емпирична част, което определя неговата значителна степен на валидност и детайлност при проучване на зададените параметри.

4. Извършен е педагогически анализ на учебното съдържание по български език, чрез което едновременно са постигнати целите на преподаването на български език и са спазени изискванията за академична адаптация на чуждестранните студенти медици. На базата на проведеня експеримент и анализ е предложена програма по български език, включваща темите и урочното съдържание за първи и втори курс Медицина, англоезично обучение.

Останалите посочени от докторантката приноси, приемам по-скоро като резултати от направеното изследване, които са изискуем атрибут на всеки един дисертационен труд

V. Структура и дизайн на изложението, стил и език

По отношение на този критерий, представения дисертационен труд на И. Ангелова се отличава със следните качества :

1. Тезата на научния труд е развита в обем 317 страници, включващи литература и приложения, който отговаря на изискванията за такъв вид научен труд. Съдържанието включва 3 глави, така както ги е представила докторантката.

2. Демонстриран е стремеж към осигуряване на максимално точно, ясно и полезно интерпретиране, обобщение и обосновка на постановки, идеи, резултати, както и стремеж към използване на синтезирано научно – релативно поднасяне на информацията чрез проблематичен анализ;

3. Използван е четивен стил, без да бъдат направени компромиси с научните критерии.

Заклучение

В заключение изразявам мнение, че дисертационният труд на тема: „**Академичната адаптация на чуждестранните студенти медици чрез преподаването на български език**” отговаря на всички изисквания на Закона за развитието на академичния състав на Република България и Правилника за развитие на академичния състав в Тракийски университет. Авторът притежава умения и компетентности за осъществяване на научно-изследователска дейност и на базата на гореизложеното становище убедено

давам своя положителен вот за присъждането на образователната и научна степен „доктор” на Ивелина Венциславова Ангелова.

10.01.2020

Подпис:

Стара Загора

(проф. д-р Ж. Стойкова, д. н.)

STATEMENT

by Prof. Zhaneta Stoykova Dobрева, Ph.D.

Trakia University, Stara Zagora

About: Dissertation thesis for the award of educational and scientific degree "doctor" in professional field 1.2. Pedagogy on: "Academic adaptation of foreign medical students through teaching in Bulgarian language", by Ivelina Ventsislavova Angelova, PhD Student at Trakia University, Faculty of Education, Department "Pedagogical and Social Sciences".

The dissertation opinion I present is based on an assessment of the relevance and significance of the research problem, the scientific and methodological validity, the scope and representativeness of the research, the results obtained, and its value to theory and practice.

I. Relevance of the research problem

The author of the dissertation Ivelina Angelova has substantiated the relevance and importance of the research problem in view of the increasing intensity of international relations and contacts, incl. those in the field of education. The PhD student is of the opinion that cooperation within the educational space is

becoming an important and relevant task for many countries around the world, since the education and training of young professional staff play an essential role in the process of spiritual convergence of peoples in the context of deepening integration of the world community. The author examines the process of adaptation of foreign students from the social, socio-psychological and sociocultural aspect and according to her the problem of social adaptation of the migrants comes to the fore and becomes one of the central points of scientific debates. According to the author, the study of sociocultural and academic adaptation of foreign students is dictated by the need to accumulate theoretical and practical knowledge, experience and practices that will help Bulgarian universities to increase their competitiveness in the field of international educational services.

The relevance of the chosen problems is further enhanced by the fact that in Bulgaria there are still insufficient studies explaining the problems related to the adaptation of foreign students.

II. Scientific and methodological validity of the problem

The dissertation, consisting of 317 pages, including 7 apps, is based on the use of bibliography, which covers 264 literary sources, normative documents and Internet resources, of which 218 are in Cyrillic and 46 in Latin. In the brief analysis of the dissertation I present in my opinion, I will follow its substantive structure.

In the first chapter of the dissertation, entitled "Theoretical prerequisites for the adaptation of the foreign student's personality through the educational space of the university", a general description of the process of socialization is made and basic concepts are described, for which the views of M. Higgins and Emil Durkham. Ideas from authors such as Momov, Kon, Saks, Christopherson, Pettit, Brown and others are cited in connection with the problem under consideration. Adaptation issues as a sociocultural and psychological phenomenon are addressed. Topics related to: The theoretical and methodological foundations of the study of social adaptation of foreign students; social adaptation as a subject of scientific analysis; the pedagogical potential of communicative interaction in the process of socialization of the student's personality; problems of educational adaptation of foreign students in Bulgaria; major problems facing foreign students in their

studies at Bulgarian universities, affecting their adaptation; pedagogical communication as a basis for adapting foreign students to study at Bulgarian universities; national-psychological characteristics of foreign students in the process of pedagogical communication.

The second chapter is devoted to the linguo-didactic peculiarities of interaction with foreign students in the process of pedagogical communication and topics related to linguistic parameters in the mechanisms of speech communication are discussed; linguistic problems of intercultural communication; bilingualism and diglossia; the problem of first and second language, theories, models and hypotheses regarding second language acquisition; the motivation to learn Bulgarian as a foreign language in the context of globalization and other more private issues.

Chapter three of the dissertation, from my point of view, contains the most valuable information obtained through scientific research. It is recorded in the content of the dissertation with the title "Analysis of the results of the research", but it is not mentioned in the text of the dissertation. The aforementioned chapter starts with item "3.1 Research Methodology" on page 129 and immediately thereafter follows an internal title "Methodology and Instrumentation for Studying the Academic Adaptation of Foreign Medical Students" without numbering. Only later on page 137 an internal title was also recorded without the numbering "ANALYSIS OF THE RESULTS OF THE PEDAGOGICAL RESEARCH" and immediately after it the title was inserted "3.2. Analysis of the results of the survey." Further on, the results of the application and the other tests are consistently described in the text of the dissertation. In this part of my dissertation I believe that there is a need for refinement in the organization and presentation of the material.

In terms of content, analyzes of the results of the tests used are presented in the text, followed by conclusions and recommendations after each analysis.

With regard to the use of a survey specifically designed for the purposes of the study as well as standardized tests, I would like to ask the doctoral student the following questions:

1. With regard to the survey designed specifically for the purpose of the study: "What scientific principles did the doctoral student follow in the preparation of the survey?"

2. With regard to the use of a battery of tests: "What was the scientific criterion for selecting these tests? "On what basis was the sequence of use determined during the test procedure?"

III. Scope and representativeness of the study. Results and interpretation

The dissertation indicates that 117 students from the 1st to the 5th year (incl.), Full-time education, specialty Medicine, English-language training at the Trakia University, Medical Faculty - Stara Zagora were studied. By gender, the divisions of the surveyed persons are: 60 women and 57 men, including representatives of the following 13 countries.

The research has an interesting idea and covers completely the contingent of foreign students at the Faculty of Medicine at the Trakia University of Stara Zagora, which is one fifth of the total number of foreign medical students in Bulgaria. In this sense, the idea of the thesis is promising and can be tested in other medical faculties in the Republic of Bulgaria.

IV. The added value of research into theory and practice

From the contributions so described in the thesis of Ivelina Angelova, I consider the following important for science and practice:

1. Criteria and indicators by which empirical research is carried out and which in themselves constitute an organized taxonomic system for social adaptation competence are presented.

2. A diagnostic toolkit has been proposed, deployed at the required level in carrying out the empirical part of the study, whereby the methodological complex covers the broad measurability of the research problem.

3. A study with a developed empirical part has been carried out, which determines its considerable degree of validity and detail in the study of the set parameters.

4. A pedagogical analysis of the content in the Bulgarian language was carried out, which simultaneously achieved the goals of teaching in Bulgarian language and met the requirements for academic adaptation of the foreign medical students. On the basis of the conducted experiment and analysis, a program in

Bulgarian was offered, including the topics and lesson content for the first and second year of Medicine, English language training.

The rest of the doctoral student's contributions, I rather accept as the results of the research, which are a required attribute of each dissertation.

V. Structure and design of the exhibition, style and language

With regard to this criterion, the presented thesis of I. Angelova is distinguished by the following qualities:

1. The thesis of the scientific work is developed in a volume of 317 pages, including literature and apps, which meets the requirements for this type of scientific work. Content includes 3 chapters as presented by the doctoral student.

2. Demonstrated an effort to provide the most accurate, clear and useful interpretation, summarization and justification of productions, ideas, results, as well as an endeavor to use synthesized scientific-relational presentation of information through problematic analysis;

3. A readable style was used without compromising scientific criteria.

Conclusion

In conclusion, I am of the opinion that the dissertation work on the topic: **"Academic adaptation of foreign medical students through teaching in Bulgarian language"** meets all the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria and the Rules for the Development of the Academic Staff at the Trakia University. The author has the skills and competences to carry out research and based on the above opinion, I am convinced that I am voting positively for the award of the educational and scientific degree "Doctor" to Ivelina Ventsislavova Angelova.

10.01.2020
Stara Zagora

Signature:
Prof. J. Stoykova, PhD

